

6/38

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagozi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÈFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fòra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANER, 2'50

A solució temporal, satisfacció transitòria

—Apa, enterrem-los ben fondo i que no se'n parli més!...

Hem classificat al senyor Amado...

Primer de tot, direm que ens sembla molt bé l'armistici social que pels bons oficis del governador civil, don Juli Amado, s'ha pactat a Barcelona. Ho trobem molt bé; però no creiem que per part del mediador hi hagi cap mèrit extraordinari.

Obtenir l'armistici era fàcil. El difícil és anar de l'armistici a la pau, passar de la treva a la solució dels conflictes pendents. Prou sabem que no es tracta de resoldre el problema social, cosa que no està a la mà d'un governador de província, sinó que es tracta de resoldre els conflictes socials concrets, episòdics, plantejats a Barcelona. En aquesta feina veurem el talent del senyor governador.

Mentrestant, nosaltres ja hem pogut classificar-lo. Els seus desmentiments a certes informacions de la premsa, les seves declaracions als reporters i la seva presència a la funció d'homenatge del Novetats, són detalls psicològics que coincideixen amb l'expressió del retrat del governador civil que hem vist publicat a un diari madrileny. Decididament, nosaltres hem classificat ja al senyor Amado...

CATALANISME ANACRÒNIC

EM commemorat la tradició del onze de setembre. Lo etern... Es una llàstima que no tinguem també milicians per a que hi vagin.

Però aquest any la commemoració de la efemeride patriòtica ens entristeix.

a l'endemà la febre remitia i l'armistici se firmava. Com si res hagués ocorregut a Barcelona i a Catalunya, tornem a cantar entorn de l'estàtua els mateixos himnes, a portar identiques coronas, i tot és anacrònic, l'aniversari, la cerimònia, l'afany mateix de fer perdurar la història entremig de les turbulències transcendents.

El catalanisme no ha intervingut per a res en lo que fa frontollar la nostra vida. El sindicalisme marxa sense cap contacte amb les nostres aspiracions nacionalistes i fins els hi és hostil, i quan planteja, violentment o amb seny, els seus plecs, el pensament catalanista no té cap eficàcia, ni tan sols especulativa, en la marxa dels aconteixements. Els que volen manar íntegrament en la nostra vida, estan, per lo vist, indotats per a tota fórmula conciliatòria, o tota teoria que permeti enquadrar en la nostra economia les pugnes inevitables del proletariat i els possessors. En les nostres institucions i en les nostres personalitats el *laissez faire* ha esdevingut crònic, i així ha estat possible el triomf polític d'un governador que no era absolutament civil i que no tenia amb Catalunya més relacions que les professionals.

Es que són problemes diversos, el nacionalista i el social—s'objectarà. Certament ho semblen, mes no ho són. El nacionalisme té un principi que els nacionalistes francesos han concretat admirablement. «Tot lo que és nacional és nostre.» I no ho són les nostres vagues? No ho és el sindicalisme? Tampoc la solidaritat o insolidaritat d'obrers i patrons, on està la vida de Catalunya? Per ventura, a pres de les esquerres, no s'inscrigué en l'Estatut de Catalunya un article que reivindicava per al futur parlament català el coneixement de les qüestions socials? Per què, doncs, aquesta inhibició davant de la gran lluita?

Arreu del món se procura que el sindicalisme no's desentengui de les preocupacions nacionals. A l'Anglaterra els *leaders* obrers escolten el plany d'En Lloyd George demanant s'acreeixi la producció. A França, la C. G. T., davant de l'opinió adversa, desfa la vaga general del passat juliol. A Itàlia els socialistes s'amaneixen, per les mides liberals i aturades de la penúria que pren el govern. A l'Alemanya ningú, fins els socialistes independents, fins els comunistes, mai obliden l'interès nacional. A Hongria els dic-

tadors proletaris eren patriotes. A Rússia ho són els soviets, a la seva manera... A Catalunya, el sindicalisme, o menyspreua al nacionalisme o l'ataca, adreçant-se a la «Lliga».

I és que la «Lliga», és a dir, el catalanisme organitzat, actua com partit de classe. La «Lliga» és el sometent; la «Lliga» fou, malgrat les declaracions d'En Cambó, la conservadora de l'estat de guerra. Fatalment, el sindicalisme reacciona contra un patriotisme conservador...

Però existeix un catalanisme lliberal. Cert, més desarticulat i sense eficàcia, un catalanisme que actua, ademés, com si ja estigués en possessió de l'autonomia, és a dir, preocupant-se més dels problemes polítics i socials, que no pas dels nacionalistes. Ara, se diu, que s'inicia en el nacionalisme republicà un avenç cap el socialisme... Potser ja és massa tard perquè apareixerà com una forçada i hàbil, no pas espontània transformació. Aquest socialisme seria, naturalment, nacionalista. Per ell, deixaria d'ésser una política de burgesos exclusivament, i la llegenda «Catalunya per als catalans», no seria solament una aspiració burocràtica i lingüística, sinó que començaria demanant per als catalans el domini polític, més també el social. Catalunya seria per a tots els catalans, no per a uns quants. Es a dir, arribaríem a la nacionalització completa de Catalunya.

PARADOX

L'hivern fosc

Ve damunt el món un hivern fosc, un hivern difícil. I no ens referim al temps, al fred, a la neu. Ens referim a la situació econòmica. A conseqüència de la guerra, travessa l'humanitat una temible, profunda crisi de producció. D'aquí ve en gran part la carestia dels queviures. D'aquí neix l'angúnia que no deixa reposar els homes després de la gran lluita.

En aquest llarg troç de mal camí hi ha una pujada molt dura, en la qual culminaran les dificultats i els conflictes. Una recent memòria de les *Trade-Unions* britàniques ha senyalat aqueixa pujada. Es el període que va del novembre al maig vinent. Aquests mesos seran decisius. Si els Governos i els governats, els patrons i els obrers, tenen seny (el qual no exclueix l'esperit de justícia) es podrà tirar avant pel troç més costatut del camí. Del contrari, serà inevitable una catàstrofe, particularment en certs països, castigats durant quatre anys i mig pel flagell de la guerra i amenaçats ara pel flagell de la fam.

S'acosta, doncs, l'hivern fosc. Entre la foscor d'aqueixos mesos que venen, s'agita l'esperit de la fam. I la fam és un mal que mai no vé sol. L'acompanyen les sotragades del còs social, la revolta de la desesperació, que és inevitable, però orxa, puix és neces-

sària l'esperança per a fer humans i fecunds els moviments populars.

Dels quatre costats de l'Europa arriben avisos sobre els perills gravíssims del hivern que vé. A Anglaterra, els ministres mateixos avisen al poble contra el perill, preparant-lo per a soportar una nova alça en el cost de la vida. D'una part demanen un major esforç de producció i de treball. De l'altra part, recomanen un poc més de paciència, la qual solament pot ésser filla de la comprensió de les circumstàncies actuals. Sense l'esforç degut i sense la comprensió necessària, el món s'en pot anar en orris durant els mesos del pròxim hivern fosc.

FULMEN

EMPENYO INUTIL

S EMBLA que ha fracassat l'intent de fondre en una sola agrupació a les tres rames del partit conservador.

A nosaltres ja ens ha semblat sempre difícil que puguin viure en pau, a la mateixa taula, En Cierva i En Sánchez Toca, l'Ossorio i En Sánchez Guerra i els demés fulanos de més o menys agalles que militen en les tres fraccions del conservadurisme, però lo que fa la fusió impossible és la qüestió de la quefatura; ni En Dato voldrà sometre's an En Maura ni al soberà Maura li estaria bé anar a la rerasaga d'En Dato.

El partit lliberal està en el mateix cas. Per més esforços que faci el pobre Amós Salvador no podrà constituir-se el bloc d'esquerres monàrquiques que hi ha en projecte. Amb En Romanones n'hi ha prou per a esguerrar tota mena de combines que no siguin baix la base de la seva quefatura única.

Aquests partits que, com els conservador i el lliberal espanyols, careixen d'ideals i no tenen altra finalitat que l'obtenció del poder, necessiten per a mantenir la seva coessió d'un dictador energic que's faci respectar i no es deixi tractar de tu per cap ambicions de la colla. Careixent de capdill s'ha de recórrer a un directori on hi capiguin tots els que tenen agalles de capítost i si dos galls en un galliner no hi poden ésser molt menys caben set o vuit personatges a una cadira presidencial. I menys encara entre aquesta gent política de Madrid que, com els còmics, el *saca-sillas* més dolent té agalles de primer actor i director.

Ens plau que la reconstitució dels vells partits monàrquics esdevingui impossible. Sols a Espanya pot donar se el cas de que hi hagi qui cregui possible tornar als temps d'En Cánovas i En Sagasta, mentres el món mira, si no amb simpatia, amb interès exemp de t'ror l'aparició del bolxeviquisme a Rússia. Cal donar un cop de peu definitiu a totes aquestes mòmies de la política que pretenen dirigir encara els destins d'Espanya i anar resoltament a una transformació social que ens acostí a Anglaterra ja que Rússia és encara massa lluny.

Procurant posar, mentres tant, al poble en un estat de cultura que el faci mereixedor d'un règim comunista inspirat en l'Amor i la Llibertat.

JEPH DE JESPU

ELS TEMPS PASSATS

U N amic ens mostra un llibre francès, publicat per un M. Imbert, editat en 1875, però que parla de coses vistes en l'època d'Isabel II. És un llibre d'espanyolades. Una n'hi ha que l'amic ens la presenta com possible d'ésser aplicada a l'actualitat.

—Així— ens diu— veuran els conservadors que s'escarrifien davant dels crims que presenciem, com no en té la culpa el lliberalisme. La gent, sota l'absolutisme era més brutal i més crudel.

Obra el llibre i comença a llegir un capítol, titolat: «La caça de la dona». Aquesta

dona era la amiga d'En Tarrés, el famós policia.

Arrestat En Tarrés pel poble victoriós en una revolució,—conta M. Imbert— la seva querida, una valenciana guapa i valenta, volgué anar a veure'l, sortint amb roba negra i tapada amb un vel. Malgrat la prudenta indumentària fou descoberta. Plouen primer damunt d'ella bastonades i cops de puny. Després, els cops de pedra. Comença a córrer, boja, pels carrers, empaçada pels escamots populars. Les pedres ja l'han ferida. Finalment arriba a un carrer on viu una germana seva. Va estripada, amb els cabells extesos, rajant sang. Abans d'arribar li surt un home que li posa una pistola al pit, tira, i fallant el tret, li diu:

—Ja ho veus. Ni la mort te vol.

Truca a la porta, s'obre, corre amunt, però el poble darrera. Puja al terrat, les mans venjadores l'agafen i l'arroseguen. Sortosament quan estaven a punt de llençar-la al carrer arribaren els soldats...

L'escriptor francès, acaba així l'episodi: «Es veritat que era la amiga del quefe de la policia secreta, que ella ho era també de policia, però, abans que tot era dona i els homes aquells se'n devien d'haver enrecordat».

Tenia raó M. Imbert. I aleshores no hi havien sindicalistes, ni llibertaris, ni republicans, gaire bé. Eren temps de monarquia absoluta i de creències.

El nervi del progrés

Empenta socialista que hi de donar forma a les noves organitzacions, es manifestarà sempre vigorosa, com una idealitat candent que no pot quedar enterrada en l'ànima de les grans col·lectivitats, sinó que deu sortir a fora i obrir-se pas.

Quan més passin els temps, amb més motiu seran els obrers el nervi del progrés. Sofriran ara estats penosos de transició, situacions apurades que porta aparellat el canvi de coses, però la seva col·laboració és indispensable i ells triomfaran, passi el que passi i costi el que costi.

Nosaltres ens condolem, si, de que es portin a cap atemptats personals i de que es llenen bombes que ocasionen la mort d'uns éssers innocents. Això són cassos particulars; cassos particulars (i aquí és nostre major pesar) que la gent no els considera així, sinó que creu, potser en sa major part, que obeeixen a acords de societats obreres. De aquí el fals concepte que sobre les noves organitzacions es vé engendrant. Falta que els obrers, ja capacitats en sa immensa majoria, sapiguin traduir a la pràctica les disposicions del seu programa, sense extravagàncies, sense aberracions que els fan aparèixer d'una manera diferent de la que són realment. Aquesta és la nostra tessi en aquest punt.

Posades les coses en el seu lloc, encaixades les aigües en normal corrent, transcórrat aquest estat d'incertituds, de dubtes i de trasbalaç que és natural en tot traspàs, la veritable idealitat es dibuixarà, apareixent en son aspecte real les aspiracions del proletariat.

Cal condemnar de nou, al costat d'aquesta consideració, el descert dels nostres governs en resoldre aquestes qüestions. A Andalusia van enviar-hi un general La Barrera per a sofocar l'alçament. A Barcelona s'hi ha enviat ara el militar Juli Amado. Sempre la violència, mai la concòrdia. Tenen por de que el poble en faci de les seves? Però si la major part de les vegades els alçaments obeeixen a una violència! Això no ho comprenen aquesta gent que estan fets amb els motllos vells.

Els pobles evolucionen amb sentit ascensional. Això és el progrés. Doncs els obrers, que són el nervi del progrés, per radicar en ells la força productora, per ésser ells els orgues del treball han de triomfar. Cal empero, que no s'apressurin, que obrin amb reflexió, que no despreguin la seva representació social. Així la transformació tindrà que operar-se i el nou estat arribarà pels seus passos comptats.

FERMI PALAU CASELLAS

Això és parlar com un llibre

Aquell ex governador de Barcelona i ex ministre que's diu Ossorio i Gallardo ha escrit unes encertades paraules contra la pretesa unió de les dretes conservadores.

Les publica el diari de San Sebastián *El Pueblo Vasco* i diuen entre altres coses interessants:

«Vamos a cuentas. ¿Qué finalidad se busca con la suspirada unión de los conservadores.»

«Nadie brinda una fórmula doctrinal, nadie expone un ideario sobre el problema pendiente. Se trata sencillamente de fraguar un instrumento de gobierno, en otros términos, de recibir a la corriente revolucionaria.»

«Buena fuera eso, si la revolución no trajera más que violencia i sangre, pero la revolución trae también un pensamiento sobre lo que hay que resolver. Mientras no se haga eso, es risible el empeño de forjar el consabido instrumento. Sería lo mismo que construir una fábrica sin que se supiera lo que había que fabricar.»

«Unos ministros enérgicos, una mayoría numerosa, unas cuantas medidas represivas, unas bayonetas preparadas. — ¿Qué poca cosa!»

«Las derechas tienen que enterarse de que la fuerza motriz de esta inmensa agitación mundial que presenciamos es una evolución en el sentido de que la propiedad, aunque no quiera la gente, pierda su carácter individual; se está pasando del derecho personal a la función social, lo que es igual que el Evangelio está reivindicando su sentido e imperio. Y como la avalancha justiciera no se detiene con las armas, es inmutable esta opción.»

«O las derechas preceden a la revolución recogiendo sus íntimos sentidos, o la revolución las pulveriza así como al pueblo todo.»

«I això és parlar com un llibre.»

El robo a calzón suelto

SIENTO que a Blanco Nomdedeu — me gusta este apellido porque parece una blasfemia, «sacre nom de Déu o de Dieu» — siento, digo, que a Nomdedeu no le haya salido bien el intento de «chantage» o de estafa a Romanones.

HA SIGUT REVISAT PER

LA CENSURA GOVERNATIVA

V nada digamos de la figura que están haciendo esos compañeros, que se ensañan con Blanco, porque ha tenido un tropiezo, y que, mañana, cuando salga de la cárcel, irán a pedirle una plaza de redactores de *La Patria* y a ofrecérsele para colaborar en sus robos.

«Un asquito todo-esto, colegas! ¡Un asquito, ese clamoreo tartufesco, ese pedir selección y que se siente la mano a los culpables! ¿Pues qué? Si reparamos, de las redacciones de los periódicos, los atracadores, los sablistas, los borrachos, los maricas, los lameculos, los policías, los renegados de un ideal, los vendidos a un oro u a otro ¿quien va a escribir esos papeles?»

Caridad, hermanos. Melifones, caridad. Caridad y claridad.

Seamos sinceros, como lo ha sido Ale-

jandro Bel, y confesemos que Blanco Nomdedeu es uno de tantos, y que se estafa y se tima porque no se puede vivir de otro modo, y que los periodistas robamos como roba usted, hotelero, y como roba usted, tabernero, y como roba usted, camisero, y como roba usted, zapatero, y como roban ustedes, banquero, negociante y acaparador, y como roban timan y estafan todos los nacidos, «sacré Nomdedeu»!

ANGEL SAMBLANCAT

Madrid.

SONATA XVIII

DU que les coses s'arreglaran totes. Tan-de-bò. Si reix, ben empleada sia la funció que el borni de «Novedades» s'ha empescat en honor de don Juli Amado,

A més de la funció honorífica, jo li faria un monument a cada cantonada i obligaria a burgesos i obrers a clavar un retrat de l'ex militar, ex periodista i governador de nostra ciutat, amb un lleterro que digués:

PACIFICARÉ
Gravat en colors violents i sobre llauna faria molta patxoca i faria la llesca a la imatge del Sagrat Cor que hi ha en les cases de missaires.

Arà, que això podria acabar malament, perquè els sindicalistes hi posarien a En Pestanya o a En Seguí, contestant:

- LO ESTORBARE
I els burgesos al senyor Esteve, cridant: CERRARÉ
I els radicals a En Lerroux, menaçant: FUSILARÉ
Com és lògic, nosaltres respondriem: SÍ, EH?

I a tots fariem turella.
Perfectament; doncs tornant al Sagrat Cor, l'altre dia en molts pobles i poblets celebraren sa festa. El programa, mica més mica menys, fou igual arreu.

Arribada dels musics. Missa de comunió amb plàtica eloqüent; esmorzada general i cap a ofici cantat i sonat; ballades a plaça i a dinar. En el poble no resta ni un pollastre, però la gent esdevé farta. Després uns fan la sesta i els altres la manilla bò i prenent café.

Les campanes de missa se posen a tocar i els musics entren a casa de Nostre Senyor per acompanyar el Trisagi. Acabat, surt la processó amb més banderes i pendons que acompanyants, la musica va al darrere. Darrera de la banda un music vell de vuitanta anys que no pot aconseguir als companys.

La processó segueix altars, on cada veïna exhibeix el cromó més pintoresc de la casa voltat de murtra i de flors de paper fi.

Després arriben a la plaça i allí s'aturen. El senyor rector se despulla de la capa, queda en roquet i beu aigua. Ja preparat, s'enfila a un cobell que li tenen a punt i predica.

Lo que dirà no pot endevinar-se; un cop són allí dalt, cada un diu per allà on l'enfila. Al nostre aquest any li va donar per Lenin i Trozky, que creieu anà de bò. Ja ho sabèrem ben bé allà on porta la falta de creïncies. A l'anarquia, al crim, a la degollació, a la manca de respecte als servidors de Déu, i etcètera, etcètera.

Sort que aquí a Espanya estem protegits pel Sagrat Cor, qui no ens deixa anar a la guerra. Amb tot, som un poble feble. Mossèn Agustí ho sap això dels pobles febles. I com que ho sap vol fer s'ho valdre:

- Sabeu què necessiten els pobles febles? Tothom calla.
—No sabeu què necessiten els pobles febles? Silenci.
—Però, no sabeu què necessiten els pobres, infeliços, pobles febles? —Ofi de feige de capellà!
—No rigueu. Qui contestà això estava ubriac. Nosaltres bevem i a casa.

MORITZ: XII

Aquest número ha passat per la censura governativa

Notes de fora

Sardaña.—Les males tretes dels cacics negres i els cacics blancs de Sardaña han sigut contraproduents. Volien que el dia 7 del corrent, assenyalat per a la inauguració d'un centre seu, fos dia d'absoltes per a la «Cooperativa Constança», i ha sigut el dia més gloriós que aquella Cooperativa ha tingut durant els set anys de vida amb que compta.

Ni la substracció del pianista pels enemics, que ha produït un acte hermós de confraternitat i altruisme entre els joves que no volen sirgar a les ordres de la genteta despreciable acostumada a tractar Sardaña com un feude, ni les mil trampes parades contra els defensors dels escarnits, han fet altra cosa que donar realç, fer majestuós l'acte de propaganda que s'anunciava en el darrer número de LA CAMPANA. L'arribada del senyor Layret fou d'aquelles que formen època. Una gran multitud de veïns i representacions comarcanes anaren a rebre l'aixerit diputat pel districte, i l'espaiós local de la Cooperativa era un barril d'arregades per lo atapeït, i a fora, al carrer, infinitat de persones escoltaren i sentiren les moltes i groixudes veritats que el senyor Layret sembla en el seu auditori.

Aplaudiments a granell, felicitacions a doll i una bona disposició col·lectiva per a persistir en l'obra redemptora d'arrencar de les urpes fatídiques de quatre vampirs que no han sofert encara la carícia de Jes mànilles, la víctima de vexacions afrentoses finiques.

L'amic Gené presentà a l'orador amb unes poques paraules d'aquelles que peten com una xurriaca i fan verdanc per a dies.

Hi enviaren la seva adhesió les següents entitats, quina llista acredita les afirmacions que hem fet sobre la importància de la conferència: Federació de Joventuts del Partit Republicà Català; Centre Republicà Català del districte sisé; Centre Republicà Socialista «La Lucha»; Joventut Republicana Federal del districte seté; Periòdic *Humanidad*; Joventut «La Lluita»; Joventut Republicana Nacionalista, de Barcelona; Bloc Republicà Autonomista; Centre Autonomista del districte quint; Partit Republicà Federal, de Sabadell; Fraternitat Republicana Radical, de id.; Joventut Republicana Federal, de id.; Joventut Radical, de id.; Cooperativa de Barbatà; Grop Republicà, de Sant Cugat; Grop Republicà, de Ripollet; Centre Republicà, de Castellar del Valles; Fraternitat Republicana, de Terrassa; Bloc Autonomista, de Barcelona; Cooperativa Sabadellença; Partit Radical, de Sabadell; Centre Autonomista, de Sentmenat.

SURSUM CORDA!

Què se'ns en dona de que el pa ens falti ni de que un préssec costi dos rals? Què significa que eis ous per beure vagin escassos i passin alts?

La indumentària... Les subsistències!... La carestia d'habitacions!... Trenta pessetes unes sabates!...

Set o vuit duros uns pantalons!... No us cau, digueu-me, la cara a trossos de preocupar-vos d'aquests detalls i d'afligir-vos perquè a la tenda no hi ha escarola ni tenen alls?

Es, per ventura, que els homes lliures han d'abaixar-se fins al nivell dels sers abjectes que a totes hores posen l'estòmac sobre el cervell?

No, braus atletes, homes del dia que per la «idea» sabeu glai; desfeu-vos prompte d'aquests ressabis i emancipeu-vos del pa i del vi.

No és la «bucòlica» lo que ha d'omplir-nos d'anells frenètics, nobles germans; no és l'escudella ni és la carn d'olla, sinó altres coses més importants.

«*Què passa a Europa?*... Veu's-aquí feta la gran pregunta. Dins d'aquests mots hi ha condensada l'immensa incògnita que'ns neguiteja i ens mou a tots.

Es cert, com diuen, que's lluita al Balcà i que l'onada ja arriba a l'Est? Es cert que En Roski i En Kalimiki s'estan fent amos de Budapest?

Les forces xeques podran a l'últim rompre l'obstacle que els barra el pas? Quedarà Arkàngel en mans dels rojos abans que torni a enrotllar-lo el glas?

Pot ja donar-se com cosa certa que els bolcheviquis són dins de Perm? Què diu En Troizky? Què fa En Lenine? I En Paderewsky s'aguanta ferm?

Aquests i no altres són els problemes que avui trasbalsen l'humanitat; aquí és on l'home conscient i digne ha de sentir-se transfigurat.

Davant de tantes qüestions tremendes que l'ànim omplen de confusió,

què ha d'importar-nos que una granota valgui a hores d'ara com un moltó?

No som nosaltres els adversaris dels calculistes insubstancials? Quan se susciten qüestions prosaiques, ¿no'ns donem aires d'intellectuals?

Doncs, *sursum corda!*... Tot per l'«idea»! Pensem que al globo, si se'l remou, és que està fent-se-li tan gran remunta que va a sortir-ne quasi com nou.

Quin vol va a pendre la Santa Hungria? La nova Ukrània, ¿farà camí? El Montenegro i l'hermosa Grècia, ¿podran sos límits arrodonir?

Que la vedella està ja pels núvols... Que potser l'oli torni a pujar... Foral... La Sèrbia, la Lituània... jaixò és lo que ara ens deu preocupar!...

C. GUMA

De la comèdia de la vida

UN dels protagonistes d'aquesta immensa comèdia de la vida, si bé és cert que ho és potser ignorant-ho, és el carter.

El carter, aquest home que veiem un parell de vegades al dia passejar-se per enfront de nostres cases, i mirant i llegint com si triés a qui li podria fer passar una estona dolenta o bé donar-li una nova agradable, vé d'aquella casa on damunt d'un llarg faulell hi jueuen mils i mils de il·lusions; vé d'aquella casa on en un munt qualsevol de papiers s'hi troba la lletra d'un pare que repta a son fill, perquè en lloc d'anar a classe aprofitat el temps amb plers i goigs propis de l'edat; d'essota la lletra del pare n'hi ha una altra del fill dirigida a una nimfa, a qui li diu que no fa cas dels renys que freqüentment li fa son pare, i que dema l'espera; més enllà, n'hi ha una que parla de beneficis; en altra, de deutes; en aquella, una donaavorrida del seu marit que ho fa avinent als pares; al costat, una aspirant a guarnir imatges, que contesta a l'anunci d'algun periòdic sol·licitant contraure matrimoni; n'hi ha també comunicant notícies de la mort de Fulano o Mengano, o bé fent sabedores de que tot ha anat bé, que ha estat un bordegac, quan no són dos; altres de Buenos Aires, on les fortunes van també pels aires; aquell que felicita a una amiga en sa festa onomàstica; la mainada enviant la *décima* al tiet; el procurador recordant que ha finit el mes a un flac de memòria; un client demanant apacament de lletra; un poeta, que de tant com *pesa* el contingut, hi posa tres segells; se'n troben d'un *niño bien*, que escriu des de la platja on estiujeja, i, finalment, rebosant del munt, com si volguessin anar-se'n soles, hi han aquelles que més abunden, escrites allà a Ceuta, enfront l'enemic, que diuen a la mare que no passi ansia, que guanyen, que està bé de salut, que pensa amb ella; però tot això ho escriu amb una mena de lletra tan tremolosa, que la mare se'n creu lo que li sembla; i amb aquella mateixa lletra, ix del munt un sobre dirigit a una *señorita*, a la que li diu que no desconsorti a la mare, però que sofreix molt, que allò va per llarg, que's troba ferit...

I el carter, amb aquell plec de il·lusions i tristeses, va reparint-les.

Aquell li dona cinc cèntims; l'altre, deu; hi ha qui diu que ja ho trobaran; aquest darrer deu esperar més nòves, i potser són tan amargues, que fins li fa recansa abonar l'import, gairebé reglamentari; i és que això de pagar per a entristir-se és tan mateix ben sensible.

Quantes voltes, per allà al mig dia, hora en que el carter compleix el seu deure, tot somrient amb cert agre-dolç, penso: «Té, ara deu tenir lloc la representació de l'acte mil i tans de la comèdia de la vida!»

TINET

No hi ha tret, senyors...

Una manillesa...

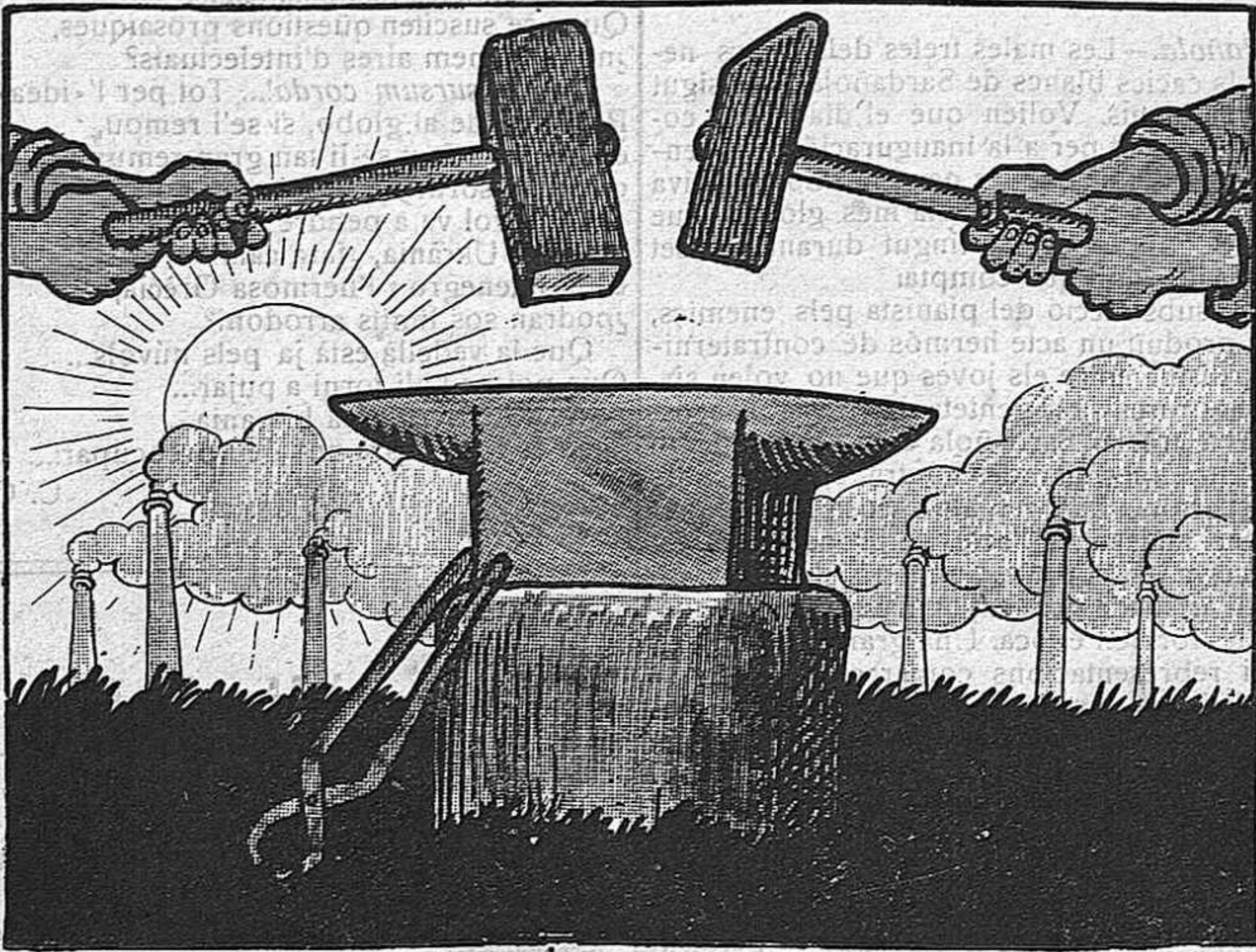
Totes les bombes...

Adressa també el dia de...

Passad Ballon...

Ecco il problema

Tan l'enclusa com el mall ja enyoraven el treball

que ha tornat al cap de vall... Durrà gaire?..

Una solució per a tots els gustos

— Què ha sigut?... noi o noia? — Miri: una noia i un noi.

Sants de la setmana

Sant Nicolau de Tolentina

Quan sos pares eren ja vells i no havien tingut cap fill i la dona se li acudí visitar el sepulcre de Sant Nicolau de Bari, cosa que vé a ésser com el nostre ficar el cap a l'olla de Núria, la cosa reixí i nasqué el sant al que posaren Nicolau, un record de l'altre. Coses molt grans estava destinat a fer per quan als set anys ja rebé la visita reial de Jesucrist. Se feu capellà i de capellà passà a canonge, però un dia les prediques d'un frare agustí li trencaren el cor i se ficà en l'Ordre de ermitans de sant Agustí, i encara no hi sigué dintre començaren a sortir-li virtuts per tot arreu. Estigué trenta anys a Tolentino fent penitència, menjant herbes, visitant malalts i presos i reconciliant enemics.

Lo més d'vertit és que a tot això les animetes del Purgatori l'anaven a veure i li demanaven oracions i sobre tot misses, moltes misses. Ell ne cercava i les animetes que se en gaudien i els capellans que les cobraven després el regraciaven.

Feu molts miracles i tenia gran poder sobre els dimonis, amén d'altres gràcies. Sis mesos abans de morir començaren els àngels a donar-li concerts de musica celestial a l'hora de matines; a causa d'aquesta musica, l'ànima se li desfeia de ganes d'anar al cel. Per fi li obriren la porta, no sense que abans el tornés a visitar Jesucrist amb sa Mare i Sant Agustí.

I això era en l'any 1309. Laus Deus

Els marks baixen

— A rall... a ral marks!... (I aviat a cap diner)

REPICS

PER qüestió del jornal, els musics dels escenaris de Madrid, l'altre dia varen tocar el dos dels teatres.

Abans deia la dita: Music pagat no fa bon sò. Ara s'haurà de reformar en aquest sentit: Music mal pagat, no sona bé ni malament.

Llegeixo: «Ayer hubo graves riñas entre mujeres, en la calle de Manso.»

No hi ha dret, senyores!... No podien triar un altre carrer més fiero per a anar-se a barallar?..

Uns anarquistes han firat varies bombes al primer ministre d'Egipte.

Totes les bombes explotaren i ni un bocí de metralla va tocar a l'afortunat personatge.

Aquest també devia néixer el dia de Sant Pasqual Bailón, com l'altre.

En atenció al nostre deure informatiu i per a que consti en les cròniques del setmanari devem fer avinent que divendres de la setmana passada fou mort, de mort irada i violenta, un conegut policia: don Manel Brabo Portillo.

Que Déu el tingui en sa santa glòria.

Les cigarrerres de Càdiz fa dies que no treballen i, per solidaritat, les de Madrid, València i Sevilla volen fer vaga de braços caiguts.

Tan se vall... Així com així tot el tabac que laboraven se n'anava al estranger!..

Se n'acaba d'anar del món dels vius un nomenat polític espanyol: don Alexandre Groizard i Gomez de la Serna.

Se n'anava a la ratlla dels noranta anys, havent sigut diferents cops, diputat, senador i fins ministre del partit liberal.

Era un dels més fermes puntals de la colla d'En Sagasta; lo qual vol dir que se li havia encomanat poc o molt del tupé del quefe.

Alante, veterano!

Diiumenge passat va inaugurar-se, a Olot, un «Casal» regionalista.

Això és lo de menys.

Lo perillós, a Olot, són les sardanes.

Ja ho diu don Clodoaldo:

— «Entre barretinas i sardinas, pronto no se podrá vivir en aquella tierra.»

S'ha descobert un chantage innocent contra el comte de Romanones.

Però els pillets que el vollien estafar varen deixar-se ficar a la ratera.

Se veu que quan els cama-llargs hi van, els coixets ja en venen.

I de murri a murri va el resto.

Ja devien veure que entre els empleats d'Hisenda va haver-hi una maror que esparverava. El més adicte a la nòmina va tornar-se en vintiquatre hores tan bolxeviquista com En Lenin.

I tot per la qüestió de les plantilles! Es allò que es diu: Les sangoneres se queixen de les plantilles i els contribuents ens queixem del calçat.

Havem tingut el gust de saludar al nostre amic Marcel·lí Vidal i Grau, president del Centre Republicà Autonomista de Salàs.

Per la constant i valenta campanya de propaganda que estan fent als nostres bons amics d'aquella localitat, ens havem convençut que els republicans del districte de Tremp... són molt trempats.

Amunt i crits... i guerra al caciquisme!

Copiem de la Fulla Dominical que surt setmanalment de cà'l Bisbe:

«Reglas que deben observar las señoras, señoritas y niñas en la manera de vestir:

- 1.ª Están prohibidos los escotes exagerados. 2.ª Las faldas han de cubrir las piernas, y en las niñas al menos deben pasar de las rodillas. 3.ª El vestido ha de cubrir los brazos total o casi totalmente.

Pecan cuantas no se sujetan a estas reglas. (Las niñas muy pequeñas no pecan; pero si sus padres.)

Nota. — Tampoco es lícito velar con telas transparentes las partes del cuerpo que deben cubrirse según las precedentes reglas.»

Ja ho saben, les senyores. Quan no estiguin ben segures de la mida del escot, dels baixos de les faldilles o del desnú dels braços... vagin a cà'l Bisbe que allí els hi pendran la mida.

Ja'n són de sicilíptics els nostres clergues!... Mireu que anar-se a preocupar de la carnassa femenina.

Es veu que s'hi fixen!...

Suposo que ja se'n hauran enterat.

De què?... De la nova cançó que cantava a Paris la Raquel Meller:

«Ven y ven y ven. ¡Ay vente Gómez Carrillo!

No creas para pegarte, mi vida... Para casarte conmigo.»

I justa!... Ja els tenim enganxats amb pastetes per a tota la vida.

Optimisme!... Optimisme!... Optimisme!... Heu's aquí la parauleta de moda des de fa alguns dies.

Optimisme en els de dalt.

Optimisme en els de baix.

I entre mig el dimoni bolxevic que remena la cua i allarga les banyes fins a l'infinit!

— Amb les fortes calorcs que han fet aquest estiu i amb les pluges que —segons el Calendari del Pagès— hi haurà, lo més probable és que abans de Tots Sants tinguem una cullida de bolets que esparverarà.

Que vinguin en bona hora.

Així com així no's tocarà cullir-los a nosaltres.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESCUELA, carrer del Olm, número 8